

WIJ DENKEN OVER

DE MENS EN HET GOEDE

Verwerkingsboek

Philippe Boekstal

DAMON

VOORWOORD

Dit verwerkingsboek bevat een aantal teksten en opdrachten die aansluiten bij het theorieboek. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat je eerst de tekst uit het theorieboek leest voordat je aan de opdrachten begint. Naast de opdrachten zijn er in dit verwerkingsboek ook verwijzingen naar filosofen en hun theorieën opgenomen, soms in de vorm van een korte uitleg, maar soms ook door originele teksten van deze filosofen tot uitgangspunt te nemen.

Een aantal opdrachten is zodoende op tekstbegrip gericht. Daarnaast hebben we vooral toepassingsvragen willen maken, waarbij je relevante ideeën of argumenten kunt toepassen op min of meer concrete, herkenbare en deels actuele vraagstukken. Met name de laatste soort vragen willen ook een voorbereiding geven op het centraal schriftelijk eindexamen.

Al deze opdrachten, naast andere, willen het zelfstandig denken vergroten en versterken. Daarom is het de bedoeling dat je bij de meeste van de antwoorden een uitleg en argumentatie geeft, ook als daar niet uitdrukkelijk om gevraagd wordt. Anderen moeten kunnen begrijpen *waarom* je tot een bepaald antwoord bent gekomen.

Hoewel veel van de opdrachten zo geformuleerd zijn dat je ze zelf kunt maken, leent het grootste deel ervan zich ook uitstekend voor samenwerking of behandeling binnen een lessituatie. Veel denkplezier!

De auteur

DEEL I DE MENS

WIJ DENKEN

Het gehele universum bestaat uit een groot en uiteenlopend scala van allerlei wezens, gebeurtenissen en dingen, variërend van planeten tot mensen, van dieren tot dingen. Het zou nu natuurlijk te ver voeren om van alles dat bestaat een definitie te geven. In een definitie probeer je te omschrijven wat iets is, om daarmee ook het begrip te vergroten. Door te weten wat iets is, weet je ook waarin hetgeen je definieert zich onderscheidt ten opzichte van wat anders is. Maar wat voor anders doorgaat, hangt weer van je definitie af.

KLASSIKALE OPDRACHT I.1

Kan iemand de laatste twee zinnen van de inleiding hierboven uitleggen?

Geef eerst individueel een definitie van de volgende begrippen en schrijf deze definities op:

‘mens’ _____

‘dier’ _____

‘machine’ _____

‘ding’ _____

Het kan helpen om eerst gewoon maar op te schrijven wat er in je opkomt. Maak er daarna een goed lopende zin van: ‘De mens is....’.

Ga nu klassikaal alle definities bespreken. De docent schrijft deze op het bord of een leerling voert deze in op de computer (digiboard). Overeenkomsten worden besproken; zaak is dat er met instemming van de klas kenmerkende eigenschappen van de genoemde begrippen overblijven. Probeer dus tot gemeenschappelijke gedeelde definities te komen.

OPDRACHT I.2

Welke eigenschappen zijn noodzakelijk te noemen, dat wil zeggen: is de mens zonder de betreffende eigenschap nog wel een mens te noemen?

OPDRACHT 1.3

Kun je nu op basis van wat jullie zelf bedacht hebben duidelijk maken wat de verschillen zijn tussen de vier genoemde begrippen?

OPDRACHT 1.4

In dit hoofdstuk in het theorieboek worden een aantal eigenschappen en vaardigheden genoemd die de mens heeft of kan. Welke zijn dat?

OPDRACHT 1.5

Zijn dit eigenschappen waar van je kunt stellen dat machines, met name robots en computers, deze ook bezitten of zouden kunnen bezitten?

In het theorieboek staat: 'Om een of andere nog niet of wellicht nooit op te lossen reden - als er al een reden is - zijn wij mensen gezegend of behept met een bewust leven'.

OPDRACHT 1.6

Is er volgens jou een reden waarom wij mensen bewust zijn?

OPDRACHT 1.7

Er wordt ook gesteld dat we gezegend of behept zijn met een bewustzijn. Wat wordt hier denk je mee bedoeld?
